

Párt és temetés

Fogság utáni gyülekezetemben némelyeknek komoly illegális kommunista múlt volt a háta mögött. Az egyik nem sokkal a gyülekezetbe költözésünk előtt múlt ki. A család akarata ellenére a párt civil temetést rendezett: pap, harangszó nélkül. Nagy lett a botrány belőle. Az átlag református család nehezen hordozta a szégyent.

Az öreg illegalistának még élt az özvegye. Betegségében többször meglátogattuk: Igét olvastunk, énekeltünk, imádkoz-

tünk, elbeszélgettünk vele. Igényelte látogatásunkat, s a családja is jó néven vette. Aztán az illegalista özvegye is meghalt. A helyi és a városi párt azonnal jelentkezett a temetés megrendezésére. Meg is kapták a magukét. A mama asszonyleányának nem kellett „szóért” a szomszédba menni:

– Amíg évekig betegen feküdt anyám, hányszor látogatta meg a párt? Hányszor jött el egy kis vigasztaló szóval? Mondhattok bármit erre a papra, egyedül ez hozta anyámnak a vigasztalást. Ő fogja eltemetni! – Így is lett. Még csak egy piros pártrózsa sem jutott a mama sírjára. Ki tudhatja Isten titkait? Hátha az ég „legalizálta” az illegalistát.

Folytatása az lett ennek, hogy a faluban megszűnt a párt-liturgia. Lassan sorra került mindenki. Egy másik illegalista felesége is meghalt. Őt is látogattuk betegségében, ő is szívesen vette. Ha a nép nem jön a templomba, azért az Ige mehet a néphez. Halálakor szóba se jött a pártos temetés. Az öreg férjet s a családot nem hagyta közömbösen a temetési textus Igéje: „Az Úr legyen közöttem és teközötted, amikor elválnék!” (1Móz 31,49)

El kell válnunk: ez biztos, de mi van köztünk? Meg kell öregednünk, nem kerülhetjük el a csalódásokat, a betegségeket, de van-e köztünk Valaki? Ő, aki azért jött el, hogy köztünk legyen, s rajta keresztül lássuk nyomorúságainkat, az emberekét, a halált, a kárhozatot. Ott lehet az Úr? Ha hívom, ha helyet adok neki, igen!

Volt egy harmadik „földalatti” múlttal rendelkező bácsi is, a Petri Józsi bácsi. Komoly illegális időkbeli érdemei voltak. A felesége imádkozó asszony volt. Amikor megtudtuk, hogy a szeku embere, a református magyar őrmester a helyi párttal le-tartóztatásomról tárgyalt, az öreg Peti bácsi, aki nem volt hivatalos a gyűlésre, de értesült a szándékról, a gyűlésről kihívatta a főkolompost:

– Kálmán, nehogy hozzá merjetez nyúlni a paphoz, mert nagy bajotok származik belőle. – Nem is nyúltak.

Ha bőséges a mi szenvedésünk, bőséges a mi vigasztalásunk is. Ha mi kegyelméből felvállaljuk őt, ő is felvállal minket, s nem hagy vigasztalás nélkül.

A szószék terítőjét újjal cserélték fel a gyülekezet asszo-

nyai. Mi legyen rajta a felirat? Szó sem lehetett az adományozók neveiről. Abban az időben olvastuk a Zsolt 50,7 versét: „Hallgass én népem, hadd szóljak! Te Izrael, hadd tegyek bizonyosságot rólad.” Rendhagyó ez a figyelmeztetés: hallgatásból kell szólnom, s ebben a hallgatásban azt tudom meg: hiába teszek én bizonyosságot róla, ha ő nem tesz bizonyosságot Igéje mellett, a szószék mellett, az igehirdető mellett. Az Ige mindig akkor terjedt, ha maga az Úr Szentleikével bizonyosságot tett az Ő kegyelmének beszéde mellett. (ApCsel 6,7; 16,5; 9,31) Nem az a lényeges: mi felvállaljuk-e őt; ő felvállal-e minket? Minden szószékre ez a felirat illenék.